

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

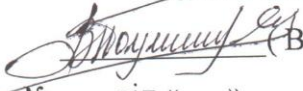
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

**«Освітні/педагогічні науки»
Третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти
за спеціальністю 011 Освітні/педагогічні науки
галузі знань 01 Освіта/педагогіка**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Херсонського
державного університету

Голова вченої ради ХДУ

 (В.П. Олексенко)
(протокол № ___ від «___» _____ 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 2019 р.

В.о. ректора Херсонського
державного університету

 (Н.А. Тюхтенко)
(«___» _____ 2019 р.)

Херсон, 2019 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» підготовки докторів філософії з галузі 01 Освіта зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, що реалізується у Херсонському державному університеті, являє собою нормативний документ, розроблений на основі Закону України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Постанови Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» та затверджений у встановленому порядку.

Розроблено робочою групою у складі:

Федяєва Валентина Леонідівна – керівник робочої групи, доктор педагогічних наук, професор загально університетської кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова

Слюсаренко Ніна Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту

Яцула Тетяна Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту

Корольова Ірина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту

Зовнішні рецензенти:

1. Петренко О.Б. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки, психології Рівненського державного гуманітарного університету.
2. Коляда Н.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
3. Радул О.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

4. Профіль освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Кафедра педагогіки, психології й освітнього менеджменту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Кваліфікація: доктор філософії у галузі педагогічних наук зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки
Офіційна назва освітньої програми	011 «Освітні, педагогічні науки», «Доктор філософії»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктор філософії, одиничний, 30 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Первинна акредитація
Цикл/рівень	FQ – ЕНЕА – третій цикл, QF-LLL – 8 рівень, НРК – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня вищої освіти магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньої програми	
<p>Розвинути професійно-наукову, дослідницько-інноваційну та викладацьку діяльність у сфері освіти і педагогіки</p> <p>Підготувати висококваліфікованих спеціалістів, здатних до розв’язування сучасних проблем в сфері науково-дослідницької та професійної діяльності в галузі педагогічних наук зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в процесі індивідуального наукового дослідження, засвоєння нових та історично усталених знань у сфері освіти.</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань – 01 Освіта</p> <p>Спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки</p> <p><i>Об’єкт вивчення та діяльності:</i> сучасні досягнення та актуальні проблеми вітчизняної та зарубіжної освіти, історіографія, нормативна та джерельна база дослідження загальних питань педагогіки, теорії та історії педагогіки, теорії та практики виховання, освітнього менеджменту, методологія сучасних досліджень в галузі педагогічних наук.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> фундаментальна та спеціальна підготовка науковців вищої кваліфікації, здатних розв’язувати комплексні проблеми у сфері освіти й педагогіки за допомогою наукових досліджень та здійснювати науково-дослідну, науково-педагогічну і прикладну фахову діяльність.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області є:</i> концепції, закономірності, принципи, поняття, які формують фахову компетентність науковця. Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти має володіти дослідницькими,</p>

	<p>інформаційно-комунікативними, педагогічними методами і технологіями, а також впроваджувати інновації та отримані наукові результати у практичну діяльність.</p> <p><i>Методи, методики та технології наукового пізнання:</i> загальнонаукові та спеціальні методи дослідження педагогічних явищ та процесів; історіографічний та джерелознавчий аналіз різних типів джерел; методи збору, верифікації та співставлення інформації з джерел та практичного досвіду закладів освіти, педагогічної персоналії.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> історичні джерела, що розкривають ті чи ті педагогічні процеси і явища на різних етапах розвитку вітчизняної та зарубіжної освіти відповідно до проблеми наукового пошуку здобувача.</p> <p><i>Співвідношення обсягів загальної та професійної складових та вибіркової частини:</i> обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми становлять 73,4 % (22 кредити), вибіркового компонента – 26,6 % (8 кредитів).</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма з орієнтацією на підготовку науковців у галузі освіти, підготовка науковців вищої кваліфікації, здатних розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти й педагогіки за допомогою наукових досліджень та здійснювати науково-дослідну, науково-педагогічну і прикладну фахову діяльність.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Теоретична підготовка та здійснення наукового дослідження в галузі освіти, зокрема історії педагогіки, теорії та практики виховання, дидактичних концепцій, авторських шкіл та освітнього менеджменту.</p> <p>Об'єктом вивчення є комплексні проблеми, які виникають, коли наявних знань недостатньо для вирішення конкретного завдання, а спосіб, за допомогою якого можна здобути відсутні знання – невідомий.</p> <p>Ключові слова: доктор філософії, історія педагогіки, історія педагогіки України, виховання, дидактика, історико-педагогічне дослідження та його методологія.</p>
Особливості програми	Наявність наукової складової, основним напрямом якої є дослідження історії освітньої системи України в контексті історичної ретроспективи, інтернаціоналізація освіти України в умовах сьогодення з використанням інноваційних досягнень в педагогічній науці.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом у вищих закладах освіти, наукових установах (організаціях) тощо на посадах згідно з чинною редакцією національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)
Подальше навчання	Можливість отримання наукового ступеня доктора наук, зокрема, навчаючись в докторантурі.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Консультації та наставництво наукового керівника, провідних науково-педагогічних працівників університету та наукових підрозділів Академії наук України та Національної академії педагогічних наук України під час пошукової роботи в архівах,

	бібліотеках, музеях, лабораторіях, підготовки тексту дисертації, публікацій, наукових проектів, доповідей аналітичних записок; науково-дослідна робота; кафедральні, регіональні науково-методичні семінари; навчання в процесі дослідницько-практичної та професійної діяльності.
Оцінювання	<p>Оцінювання здійснюється за національною («зараховано» \ «незараховано», «відмінно», «добре», «задовільно» «незадовільно») шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою. Оцінюються усі види аудиторної (поточний контроль, усні та письмові экзамени і заліки) та самостійної роботи (виконання творчих завдань, підготовка рецензій, аналіз нормативних документів та ін.), дослідницька та викладацька практика.</p> <p>Оцінювання виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи здійснюється відповідно до якісних та кількісних показників роботи аспіранта (публікація наукових праць, участь у конференціях та семінарах, робота з науковою літературою, участь у наукових проектах, наукових школах, підготовка тексту дисертації тощо) та характеризується, як «з випередженням» / «повністю» / «частково» / «невиконаний».</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері освіти й педагогіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та продукування нових цілісних знань, а також проведення власного, актуального наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність до критичного мислення, наукового аналізу, оцінювання нових та складних ідей.</p> <p>ЗК 02. Володіння на високопрофесійному рівні навичками писемної та усної комунікації іноземною мовою.</p> <p>ЗК 03. Здатність до виявлення і постановки наукових проблем та проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 05. Здатність до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих освітньо-педагогічних проблем.</p> <p>ЗК 06. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 01. Здатність до наукового пошуку, самостійного відбору та обробки інформації й емпіричних даних у сфері освіти та педагогіки.</p> <p>ФК 02. Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у сфері освіти та педагогіки.</p> <p>ФК 03. Здатність до використання загальнонаукових та спеціальних науково-педагогічних методів досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних освітніх явищ і процесів.</p>

	<p>ФК 04. Здатність виокремлювати актуальні освітньо-педагогічні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження.</p> <p>ФК 05. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної соціальної проблеми, обирати методи наукового дослідження у сфері освіти та педагогіки.</p> <p>ФК 06. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення освітніх явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері науково-педагогічної діяльності.</p> <p>ФК 07. Здатність дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів науково-педагогічної діяльності.</p> <p>ФК 08. Здатність розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати, узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ФК 09. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у освітню практику.</p> <p>ФК 10. Здатність до викладацької діяльності в умовах формальної та неформальної освіти.</p> <p>ФК 11. Здатність до застосування міждисциплінарного підходу для аналізу, інтерпретації та оцінювання історичних та історіографічних фактів в освіті.</p> <p>ФК 12. Здатність до філософської та наукової аргументації, володіння системним науковим світоглядом, соціальними навичками, необхідними для професійної діяльності, організації наукового дослідження та представлення його результатів.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН 01. Критично оцінювати результати наукових досліджень, наукові джерела, нові та складні ідеї, знання про освітню практику, формулювати висновки та рекомендації щодо їх застосування у науково-пошуковій роботі і обґрунтованого впровадження у практику.</p> <p>ПРН 02. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної роботи, висловлюватися професійною іноземною мовою, як усно, так і письмово.</p> <p>ПРН 03. Використовувати сучасні теорії, методології і методи педагогічної та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі освіти, виявляти і аналізувати наукові проблеми та проводити власне наукове дослідження, результати котрого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ПРН 04. Генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність) для планування та здійснення наукових комплексних досліджень з метою виявлення й аналізу освітньо-педагогічних проблем і пошуку шляхів їх розв'язання на науково-методологічному рівні.</p> <p>ПРН 05. Ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих освітніх проблем, планування й управління змінами для вдосконалення існуючих</p>

та розроблення нових освітніх систем.

ПРН 06. Здійснювати науковий пошук, самостійний відбір та обробку інформації й емпіричних даних стосовно до фундаментальних і прикладних досліджень у сфері освіти та педагогіки.

ПРН 07. Застосовувати категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, технології та методи, необхідні для розв'язання комплексних проблем у сфері освіти та педагогіки.

ПРН 08. Використовувати загальнонаукові та педагогічні методи досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних освітніх явищ і процесів.

ПРН 09. Виокремлювати актуальні освітньо-педагогічні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження.

ПРН 10. Формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної педагогічної проблеми, обирати методи наукового дослідження у сфері освіти та педагогіки.

ПРН 11. Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення педагогічних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у науково-педагогічній діяльності.

ПРН 12. Дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів освітньо-педагогічної роботи.

ПРН 13. Розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати, узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки.

ПРН 14. Апробувати результати наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику освітньо-педагогічної роботи.

ПРН 15. Використовувати інноваційні педагогічні методи у вирішенні завдань освіти та викладанні фахових дисциплін у вищих закладах освіти в умовах формальної та неформальної освіти.

ПРН 16. Вміє планувати та формувати методіку проведення власного наукового дослідження для отримання якісно нових знань, компетентно вирішувати професійні питання усіх етапів і складових процесу наукового дослідження.

ПРН 17. Вільно презентує та обговорює результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземними мовами, кваліфіковано відображає результати досліджень у наукових публікаціях, ефективно взаємодіє з науковою спільнотою, в тому числі міжнародною, з дотриманням норм академічної доброчесності.

ПРН 18. Демонструє здатність до використання спеціальних історичних дисципліни як інструментарію для дослідження української історії.

ПРН 19. Демонструє здатність організовувати освітній процес і викладання історико-педагогічних дисциплін відповідно до мети, завдань, форм та засобів у сучасних закладах вищої освіти, з урахуванням наукової, навчально-методичної, організаційно-

	<p>педагогічної складової та нормативно-правового забезпечення функціонування освіти в Україні.</p> <p>ПРН. 20. Має навички застосування сучасних інформаційних технологій для обробки, аналізу результатів наукового пошуку та його презентації та апробації.</p> <p>ПРН 21. Демонструє здатність до саморозвитку і самоорганізації всіх видів та форм науково-дослідницької роботи, об'єктивної самоперевірки результатів, самостійності, завершеності та відповідності оформлених матеріалів дослідження законодавством України у сфері інтелектуальної власності.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Викладання дисциплін забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники університету, які працюють на постійній основі та професійно зреалізують завдання освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні: доктори наук, професори – 6; кандидати наук, доценти – 2. Окремі консультації надають відомі вчені в галузі освіти Академії педагогічних наук України (Л. Березівська, І. Бех, О. Сухомлинська та 8ил.).</p> <p>Кадрове забезпечення передбачає наявність наукових керівників, необхідної кількості науково-педагогічних працівників, які є активними науковцями та потенційними рецензентами дисертацій аспірантів, дотримуються норм академічної доброчесності та сприяють виключенню норм академічної доброчесності в освітньому середовищі. Університетом забезпечена можливість створення та проведення засідань разової спеціалізованої вченої ради зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчальна база структурних підрозділів університету дозволяє проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на належному науковому та навчально-методичному рівні. Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Для проведення навчальних занять використовується сучасне мультимедійне обладнання, ресурсні центри університету, наукова бібліотека, спеціалізовані лабораторії, зокрема, музей історії університету, а також спеціалізовані кабінети ХДУ.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>1) Доступ до Наукової бібліотеки та електронного архіву-репозитарію ХДУ, Е-бібліотеки, 8ила буси8ичних баз даних Scopus і Web of Science,</p> <p>2) комп'ютерна техніка університету підключена до адміністративної мережі університету і до Інтернету, Wi-Fi,</p> <p>3) навчально-методичні комплекси дисциплін та 8ила буси в електронному та друкованому вигляді, програми практик,</p> <p>4) підручники, посібники, періодичні видання за профілем аспірантів в електронному та друкованому вигляді.</p> <p>Аспіранти мають можливість апробації результатів наукових досліджень, публікуючи статті у фахових збірниках наукових праць «Педагогічні науки» та «Інформаційні технології в освіті» беручи участь у щорічній Всеукраїнській науково-практичній конференції «Педагогіка у вимірі соціокультурних досліджень», у щорічних всеукраїнських читаннях «В. Сухомлинський у діалозі з сучасністю», у спільних науково-методологічних</p>

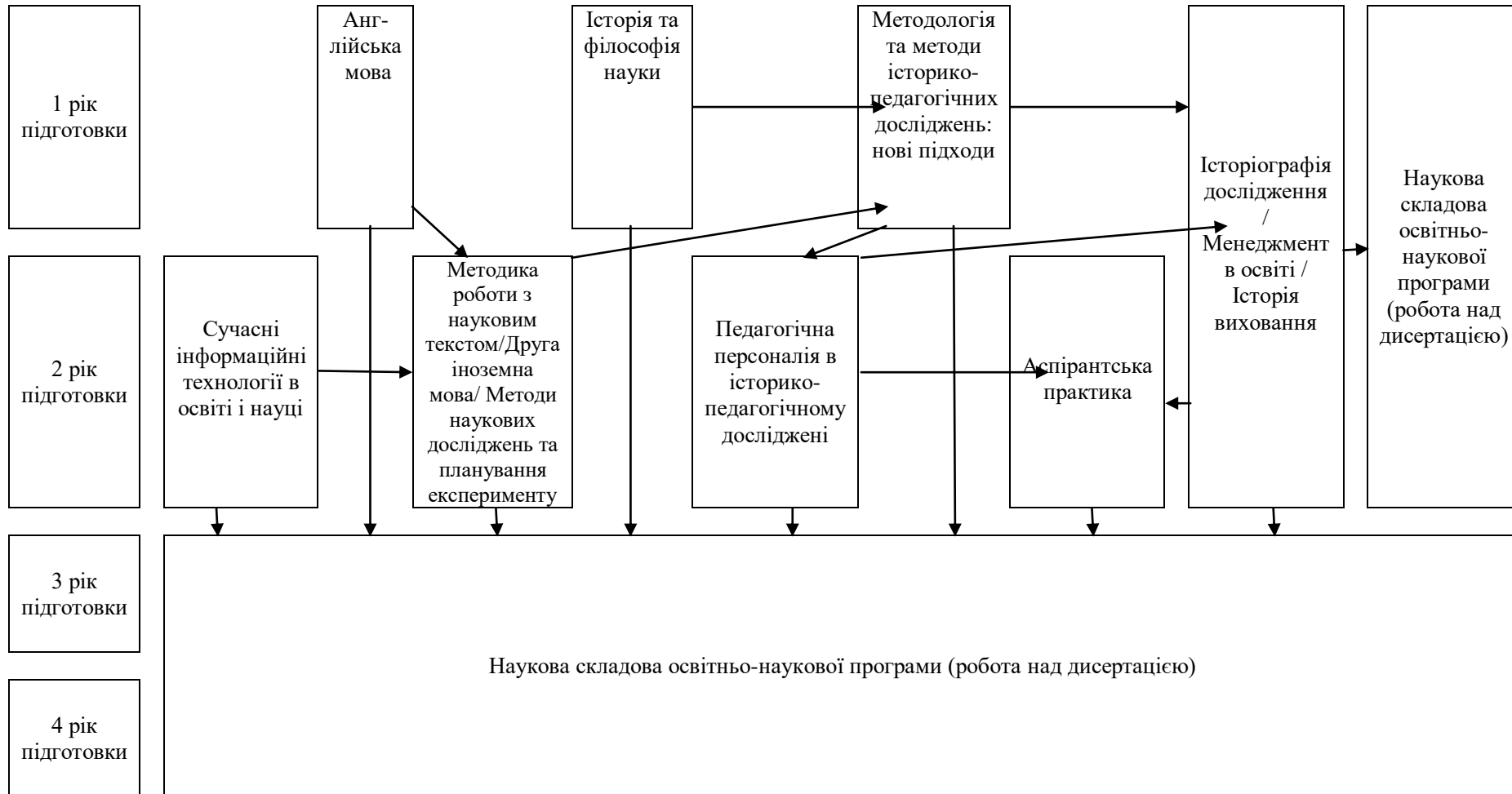
	<p>семінарах кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова та Державної наукової педагогічної бібліотеки імені В. Сухомлинського «Методологія сучасних історико-педагогічних досліджень» (4 рази на рік), науково-методичних семінарах кафедри «Психолого-педагогічні дослідження в історичному вимірі» та інших науково-практичних заходах, що проводить випускова кафедра педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова. Херсонський державний університет сприяє доступу аспірантів до всіх ресурсних центрів, фондів, архівних, музейних, бібліотечних установ України.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На підставі двосторонніх договорів між Херсонським державним університетом та закладами вищої освіти, науковими установами
Міжнародна кредитна мобільність	На підставі двосторонніх договорів між Херсонським державним університетом та закордонними закладами вищої освіти, зокрема, Поморською Академією (м. Слупськ, Польща) Краківським педагогічним університетом ім. Комісії Народної Освіти (м. Краків, Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян не передбачена.

5. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

Перелік компонент освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми			
	Цикл загальної підготовки		
ОК 1	Англійська мова	6	екзамен
ОК 2	Історія та філософія науки	4	екзамен
ОК 3	Сучасні інформаційні технології в освіті і науці	3	залік
	Цикл професійної підготовки		
ОК 4	Методологія історико-педагогічного дослідження: нові підходи	3	екзамен
ОК 5	Педагогічна персоналія в історико-педагогічному дослідженні	3	диф.залік
ОК 6	Аспірантська практика	3	диф.залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		22	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
	Цикл загальної підготовки		
ВК 1	Методика роботи з науковим текстом / Друга іноземна мова / Методи наукових досліджень та планування експерименту	3	залік
	Цикл професійної підготовки		
ВК 2	Історіографія дослідження / Менеджмент в освіті / Історія виховання	5	екзамен
Загальний обсяг вибіркових компонент:		8	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		30	

6. Структурно-логічна схема освітньої програми

7. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів освітньо-наукової програми спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка відповідно до Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника та інших нормативно-правових документів.

8. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	БК 1	БК 2
ЗК 01		+	+	+				+
ЗК 02	+		+		+		+	
ЗК 03			+					
ЗК 04				+	+	+		+
ЗК 05		+		+		+	+	
ФК 01				+	+	+		+
ФК 02				+	+			+
ФК 03	+					+		+
ФК 04				+	+			+
ФК 05					+			+
ФК 06				+	+			+
ФК 07		+			+			+
ФК 08	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 09					+	+		+
ФК 10	+		+			+		
ФК 11		+		+			+	
ФК 12			+		+			+

9. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	БК 1	БК 2
ПРН 01		+		+	+		+	+
ПРН 02			+	+			+	
ПРН 03		+		+	+			+
ПРН 04				+				+
ПРН 05	+		+	+			+	+
ПРН 06					+			+
ПРН 07		+			+			+
ПРН 08				+	+			
ПРН 09					+	+		
ПРН 10			+	+				
ПРН 11				+		+		+
ПРН 12	+		+		+		+	
ПРН 13	+			+		+		
ПРН 14		+	+		+			+
ПРН 15		+		+			+	
ПРН 16	+		+		+			+
ПРН 17		+		+			+	
ПРН 18		+			+		+	
ПРН 19			+	+				+
ПРН 20	+			+		+	+	
ПРН 21			+		+		+	